

การค้าสินค้าเกษตรของออสเตรเลียกับการระบาดของ COVID-19

ขณะที่การค้าสินค้าเกษตรของออสเตรเลียยังคงดำเนินต่อไปท่ามกลางการระบาดของ COVID-19 ธุรกิจบางประเภท เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านอาหาร และการขนส่งทางอากาศ กลับต้องหยุดชะงัก รัฐบาลออสเตรเลียและภาคอุตสาหกรรมยังคงร่วมกันทำงานเพื่อสร้างความมั่นใจว่าสถานะการค้าของออสเตรเลียจะยังคงแข็งแกร่ง และได้รับประโยชน์จากการฟื้นตัวของสถานการณ์เศรษฐกิจโลกและฐานสุขภาพได้อย่างเร็วที่สุด

อุปสงค์ของผลิตภัณฑ์อาหารหลักยังคงมีเสถียรภาพ และมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบน้อยกว่าภาคอื่น ๆ

เริ่มแรกผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 ต่อภาคการเกษตร ป่าไม้ และการประมง ของออสเตรเลียถูกจำกัดจากการชะลอตัวของความต้องการในประเทศจีน ภายหลังจากแพร่กระจายของไวรัสไปทั่วโลกยังส่งผลกระทบต่อตลาดโลก และขยายขอบเขตของผลกระทบที่มีต่อภาคธุรกิจ

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) คาดว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจของโลกในปี 2563 จะมีการหดตัวร้อยละ 3 ซึ่งรุนแรงกว่าครั้งวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกที่เคยเกิดขึ้น

สำหรับภาคการเกษตรของออสเตรเลียบางภาค ถือเป็นครั้งแรกในรอบหลายปีที่ความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าในตลาดถูกขับเคลื่อนด้วยแรงหนุนจากการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ แทนที่จะเกิดจากการลดลงของอุปทาน (เช่น เกิดจากภัยแล้ง หรือพายุไซโคลน) เหมือนครั้งอื่น ๆ

กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวไม่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของผลิตภัณฑ์อาหารที่จำเป็น เสถียรภาพของอุปสงค์นี้เคยเกิดขึ้นแล้วในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกในปี 2550 - 2551 ซึ่งการค้าสินค้าเกษตรยังคงทรงตัว แม้จะมีความระส่ำระสายทางเศรษฐกิจจากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น (รูปที่ 1)

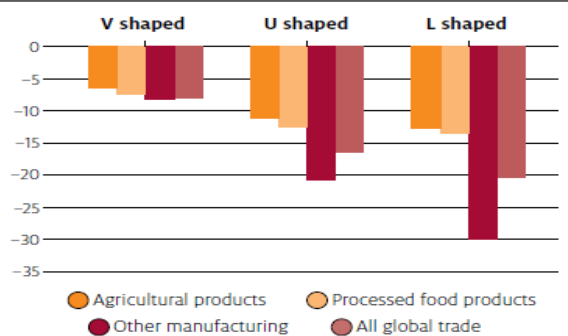
FIGURE 1 Global trade in agricultural products during the Global Financial Crisis

Notes: Trade data discounted by IMF food price index.
Source: Greenville et al. (2019), IMF.

เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2563 องค์การการค้าโลก (WTO) ได้แสดง 3 ตัวอย่างสถานการณ์สำหรับการฟื้นตัวทางการค้าทั่วโลก: รูปตัว V ใช้เวลาในการฟื้นตัวเพียง 3 เดือน รูปตัว U ใช้ระยะเวลาในการฟื้นตัวที่ยาวกว่าเล็กน้อยประมาณ 6 เดือน และรูปตัว L ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากรยะเวลาการฟื้นตัวที่ยาวนานกว่า 12 เดือน โดยท่ามกลางสามสถานการณ์นี้ ปริมาณการค้าสินค้าทั่วโลกคาดว่าจะลดลงระหว่างร้อยละ 13 - 32 ในปี 2563 มูลค่าการค้าโลกคาดว่าจะลดลงระหว่างร้อยละ 8 - 20 (รูปที่ 2) สอดคล้องกับข้อมูลจากวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกในปี 2551 - 2552 ผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตรและภาคอาหารแปรรูปคาดว่าจะได้รับผลกระทบทางการค้าไม่น้อยกว่าภาคอื่น ๆ (ยกเว้นผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ)

FIGURE 2 Projected declines in global trade value over 2020, by recovery scenario

Source: WTO (2020b)

ราคาสำหรับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ กำลังอ่อนตัวลง

ผลิตภัณฑ์จากการเกษตร ป่าไม้ และการประมง ไม่ใช่สินค้าจำเป็นทุกรายการ เมื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและรายได้ทั่วโลกลดลง สินค้าที่ไม่มีความจำเป็นจะได้รับผลกระทบ รวมถึงอาหารในคาเฟ่และร้านอาหารราคาแพง โดยจะสังเกตผลกระทบดังกล่าวได้จากการที่รายได้การส่งออกอาหารทะเลไปประเทศจีนลดลงประมาณ 200 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียในปี 2562 - 2563

ผลิตภัณฑ์สินค้าคุณภาพสูงและผลิตภัณฑ์อาหารที่เปลี่ยนแปลงกลุ่มตลาดได้ยาก มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุด มีรายงานจากภาคอุตสาหกรรมเนื้อซึ่งเปลี่ยนจากผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงมาสู่ภาคการค้าปลีกว่าไม่สามารถทำตลาดส่งออกได้ เนื่องจากต้นทุนการขนส่งที่สูงและราคาของตัวผลิตภัณฑ์ที่ลดลงอย่างมาก

ความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนระหว่างส่วนของตลาดไม่ได้จำกัดเฉพาะในภาคบริการอาหาร เช่น ในอินโดนีเซีย ตลาดสดปิดให้บริการ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการซื้อจากเนื้อวัวแบ่งขายในตลาดสดไปเป็นเนื้อวัวบรรจุห่อที่จำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต สำหรับผู้ส่งออกสินค้าออสเตรเลียไปยังอินโดนีเซียมีการชะลอตัวในการซื้อขายปศุสัตว์ที่มีชีวิต แต่กลับมีการเพิ่มขึ้นในการส่งออกเนื้อสัตว์แทน

ความต้องการที่ลดลงในบริการอาหารที่คาดไว้ก่อนหน้านี้ ถูกเบนเข็มไปสู่ซูเปอร์มาร์เก็ตและภาคการค้าปลีกอื่น ๆ อย่างไรก็ตามสำหรับการส่งออกสินค้าบางประเภท ความแตกต่างของราคาระหว่างกลุ่มตลาดอาจมีความสำคัญมากเกินกว่าที่ปริมาณอุปสงค์ในการบริโภคของตลาดนั้น ๆ จะชดเชยได้

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ป้อนเข้าสู่อุปทานการผลิตโดยเฉพาะ เช่น ผลิตภัณฑ์ฝ้าย ขนสัตว์ และไม้ ผลกระทบจะขึ้นอยู่กับขอบเขตและความยาวของการระงับการผลิตและการหยุดชะงักในภาคการก่อสร้าง

ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมจากรายได้ของผู้บริโภคที่ลดลงจะมีความสำคัญมาก เนื่องจากผู้บริโภคชะลอการซื้อเสื้อผ้าใหม่รวมถึงสินค้าที่มีอายุการใช้งานนานอื่น ๆ

ภายใต้แนวโน้มต่าง ๆ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของออสเตรเลียก็ลดลงในช่วงการระบาดของไวรัสเช่นกัน ทำให้ผลิตภัณฑ์ของออสเตรเลียสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้น และช่วยชดเชยการชะลอตัวของราคาโลกได้บางส่วน

การหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานและการขนส่งได้รับประโยชน์จากการตอบสนองของภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม

มีความเสี่ยงสำคัญ 4 ประการในห่วงโซ่อุปทานการส่งออกของออสเตรเลียในช่วงการระบาดของ COVID-19 แต่ในขณะนี้อีกประการหนึ่งที่ไม่ถือว่าเป็นอุปสรรคทางการค้าของออสเตรเลีย หรือได้รับความสนใจโดยตรงจากภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมในการลดข้อจำกัด

- โลจิสติกส์และการขนส่งทางอากาศ

ความสามารถในการส่งผลิตภัณฑ์ออกนอกประเทศเป็นสิ่งที่กำหนดความแข็งแกร่งทางการค้าของออสเตรเลีย การขนส่งสินค้าทางอากาศได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการงดเที่ยวบินผู้โดยสารระหว่างประเทศ โดยพบว่าเนื้อ อาหารทะเล และฟาร์มเลี้ยงวัว มีความเสี่ยง ซึ่งรัฐบาลตอบสนองผลกระทบด้วยการกำหนดมาตรการช่วยเหลือการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยสร้างเครือข่ายใหม่ของผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางอากาศทั้ง 15 ราย และตัวแทนผู้นำเข้าส่งออก เพื่อเร่งการส่งออกสินค้าเกษตรและประมงไปสู่ตลาดหลัก

ตัวเลขล่าสุดแสดงถึงการกลับมาสู่ระดับเฉลี่ยรายเดือนของผู้สินค้าที่ใช้ขนส่ง ก่อนหน้านี้อมีการใช้ตู้ขนส่งสินค้าปรับอากาศในจำนวนจำกัด

- การเข้าถึงแรงงาน

ธุรกิจหลายประเภทต้องพึ่งพาแรงงานข้ามชาติเป็นจำนวนมากเพื่อช่วยในการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้อจำกัดในการเดินทางทั้งในประเทศและต่างประเทศอาจส่งผลกระทบต่อกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมเหล่านี้ในด้านการผลิตและเก็บเกี่ยว ความท้าทายเพิ่มเติมเกิดจากแรงงานที่มีคุณสมบัติและมีฝีมือ ซึ่งไม่เต็มใจที่จะเดินทางและร่วมไปกับการขนส่งปศุสัตว์ที่มีชีวิตทางเรือ พบว่าการส่งออกปศุสัตว์และการทำสวนแบบใช้ปัจจัยการผลิตหรือเทคโนโลยีสูง (โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์พืชสวนสำหรับฤดูหนาวที่กำลังจะมาถึง) มีความเสี่ยง ทั้งนี้ รัฐบาลตอบสนองผลกระทบโดย

- การต่อวีซ่า และการอนุญาตให้แรงงานภาคเกษตรทำงานอยู่กับนายจ้างเดิมได้นานขึ้น
- การอนุญาตให้แรงงานภาคเกษตรเดินทางระหว่างพื้นที่ได้
- ความร่วมมือกับผู้ส่งออกสัตว์ เพื่อสร้างความมั่นใจในด้านความพร้อมของสัตว์แพทย์จากออสเตรเลียที่ผ่านการรับรอง (AAVs)

ส่วนการตอบสนองของอุตสาหกรรมที่พบ ได้แก่ การจัดเตรียมที่พักในเมืองไว้สำหรับผู้รับเหมาเพื่อกักตัวก่อนที่จะเริ่มทำงาน การฆ่าเชื้อทำความสะอาดพื้นที่ และการวัดอุณหภูมิร่างกายของผู้เดินทาง

- บริษัทแปรรูปอาหารระหว่างประเทศ

ธุรกิจแปรรูปอาหารส่วนใหญ่ทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะดำเนินการตามปกติ เนื่องจากธุรกิจอาหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็น แต่ความพร้อมด้านแรงงานในตลาดต่างประเทศอาจชะลอความต้องการสินค้าส่งออกจากออสเตรเลีย และภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอปิดตัวลงในช่วงที่มีการระบาด พบว่าขนสัตว์และฝ้ายมีความเสี่ยง ทั้งนี้ ฝ้ายขนสัตว์และฝ้ายเป็นสินค้าคงทนที่สามารถเก็บไว้ได้นาน คาดว่าอุปสงค์จะฟื้นตัวอย่างรวดเร็วเมื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศฟื้นตัว และผลของการปรับตัวลงของราคาขนสัตว์และการขาดแคลนแรงงาน ทำให้เกิดการขยายเวลาในการตัดขนแกะ

- บริการของภาครัฐ

การบริการอย่างต่อเนื่องเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น การออกใบรับรอง การมอบอำนาจ และบริการด้านกฎระเบียบอื่น ๆ โดยรัฐบาลออสเตรเลียและคู่ค้า มีความสำคัญต่อการรักษาระบบการส่งออกและนำเข้าให้ยังคงดำเนินต่อไป รวมถึงบริการการลงทะเบียนและการรับรอง ซึ่งมักจะต้องมีการตรวจสอบสถานที่โดยคู่ค้าก่อนที่จะมีการรับรองให้ดำเนินการส่งออก ทั้งนี้ ทุกภาคการส่งออกต้องได้รับการรับรองสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชโดยประเทศคู่ค้าที่ส่งออกสินค้า และรัฐบาลมีบทบาทในการดำเนินการดังกล่าว

- มีส่วนร่วมกับคู่ค้าในการสร้างความมั่นใจในระบบของออสเตรเลีย เพื่อที่จะรักษาระดับการค้า

- ส่งเสริมการใช้ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ และใช้ประโยชน์จากความสำเร็จของการใช้ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปสู่ระบบไร้กระดาษอย่างเต็มรูปแบบ

แม้จะมีความเสี่ยง แต่ประสิทธิภาพการส่งออกโดยรวมยังคงแข็งแกร่ง

แม้จะมีการระบาดของไวรัส ข้อมูลการค้าอย่างเป็นทางการระบุว่ายังคงมีการส่งออกสินค้าเกษตรจากออสเตรเลียสู่ผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศ ระดับการส่งออกเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ในช่วงต้นปี 2563 (ตารางที่ 1) ขณะที่ระดับค่าเฉลี่ย 5 ปีของผลผลิตลดลงจากเหตุผลอื่นนอกจากการระบาดของ COVID-19 เช่น ผลกระทบของภัยแล้งต่อการผลิตภายในประเทศ

การส่งออกอาหารทะเลเป็นข้อยกเว้น สังเกตได้จากยอดการส่งออกที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 เนื่องจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ตรงกับช่วงที่ควรจะมีการส่งออกสูงสุดสำหรับอาหารทะเลบางชนิดพอดี อย่างไรก็ตามรายได้จากการส่งออกไม่ได้ลดหายไปทั้งหมด ยังมีโอกาสสำหรับการส่งออกในปี 2563 - 2564 นอกจากนี้ยังมีการลดลงของการส่งออกหนังสือตั้งแต่วันที่ 2563 อีกด้วย

การลดลงของการส่งออกสัตว์มีชีวิตก็เป็นจุดที่ควรระวังเช่นกัน เนื่องจากการระบาดของไวรัสยังคงค่อย ๆ ปรากฏขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบกับความต้องการจากเวียดนามและอินโดนีเซียที่น้อยลง

สถานการณ์ในช่วงต้นปี 2563 ของสินค้าส่งออกที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 (รูปที่ 3)

เนื้อสัตว์และสัตว์มีชีวิต

- ช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2563 มูลค่าการส่งออกสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 41

- ตัวเลขนี้รวมถึงว่ามีชีวิตซึ่งมีความต้องการลดลงในอินโดนีเซียและเวียดนาม แต่มูลค่าการส่งออกยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี โดยปรับลงมาจากระดับที่สูงในอดีตเมื่อเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคมปี 2562

อาหารทะเล

- ช่วงเวลาที่มีการส่งออกสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม สิงหาคม และในช่วงฤดูร้อน
- มูลค่าการส่งออกในเดือนมกราคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 จากค่าเฉลี่ย 5 ปี แต่กลับลดลงร้อยละ 72 ในเดือนกุมภาพันธ์
- การลดลงนี้เกี่ยวข้องกับความต้องการของการส่งออกกุ้งและหอยเป่าฮื้อเป็นหลัก แต่ยอดการส่งออกอาหารทะเลที่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี
- เดือนมีนาคมมีการฟื้นตัวเล็กน้อยในมูลค่าการส่งออกอาหารทะเลประเภทกุ้งและหอย แต่การส่งออกยังคงมีมูลค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาว

ัญพืช

- ปริมาณส่งออกสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม
- มูลค่าการส่งออกในเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมลดลงจากค่าเฉลี่ย 5 ปี แต่ผลกระทบหลักเกิดจากความแห้งแล้ง
- ผลผลิตภายในประเทศคาดว่าจะมีการฟื้นตัวขึ้นจากสภาพอากาศตามฤดูกาลที่ดีขึ้น

พืชไร่เชิงอุตสาหกรรม

- การส่งออกเดือนมีนาคมมีความใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย 5 ปี
- แนวโน้มนี้รวมถึงไวน์ ซึ่งเน้นการส่งออกไปที่จีน ตัวเลขการส่งออกไวน์ในเดือนกุมภาพันธ์ปรับตัวลดลงร้อยละ 7 ในปี 2562
- การผลิตไวน์อ่อนในประเทศได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศในฤดูร้อนที่ผ่านมา ทั้งจากความร้อนสูงและคว้นไฟ

ผลิตภัณฑ์พืชไร่ และพืชผลอื่น ๆ

- การส่งออกเดือนมกราคมถึงมีนาคมมียอดสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีเล็กน้อย
- รวมถึงผลผลิตพืชผลแปรรูปและพืชฤดูร้อนที่ยังคงพบผลกระทบจากภัยแล้ง
- ผลผลิตภายในประเทศคาดว่าจะมีการฟื้นตัวขึ้นจากสภาพอากาศตามฤดูกาลที่ดีขึ้น

ผลิตภัณฑ์นม

- การส่งออกเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี ประมาณร้อยละ 25
- มูลค่าการส่งออกเดือนมีนาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 34 จากมูลค่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2563

ขนสัตว์

- การส่งออกในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมมีปริมาณต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี

- ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการผลิตในประเทศ โดยต้องอาศัยเวลาในการฟื้นฟูปริมาณฝูงสัตว์ให้กลับมาเหมือนเดิมหลังช่วงภัยแล้งที่ผ่านมา
- ยอดการส่งออกสะท้อนถึงอุปสงค์และราคาของขนสัตว์ในตลาดโลก

พืชสวน

- ช่วงที่มีการส่งออกสูงสุด คือ เดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายน รวมถึงเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม
- การส่งออกสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีเล็กน้อย และสอดคล้องกับปี 2562 ที่การส่งออกอยู่ในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยมีอุปสงค์จากจีนอย่างต่อเนื่อง
- การส่งออกในเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมมีมูลค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี ประมาณร้อยละ 31
- มูลค่าการส่งออกในเดือนมีนาคม 2563 สูงขึ้นร้อยละ 17 จากเดือนมีนาคม 2562

ปศุสัตว์อื่น ๆ และผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์

- มูลค่าการส่งออกเดือนมกราคมถึงมีนาคม สอดคล้องกับค่าเฉลี่ย 5 ปี แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงในแนวโน้มรายปีของมูลค่าการส่งออก ที่ประมาณ 250 ล้านดอลลาร์ต่อเดือน
- ตัวเลขดังกล่าว รวมถึงหนังสือ (มูลค่าการส่งออกเฉลี่ย 66 ล้านดอลลาร์ต่อเดือน) ซึ่งจะเห็นการลดลงอย่างต่อเนื่องในมูลค่าจากปี 2561 - 2562 ตลอดจน 2563

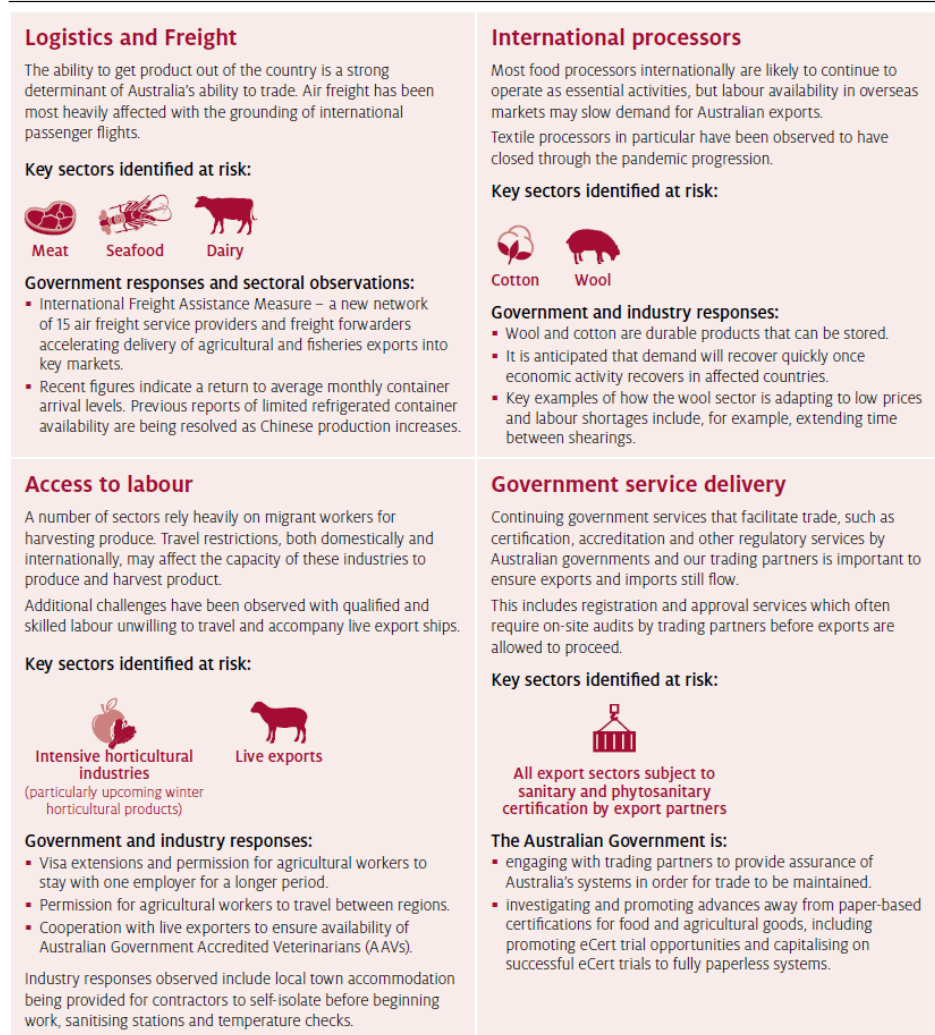
เมล็ดพืชน้ำมัน

- เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนถือเป็นช่วงที่มีการส่งออกที่แข็งแกร่งที่สุด
- การส่งออกในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ 2563 ลดลงจากค่าเฉลี่ย 5 ปี เป็นผลมาจากการลดลงของการผลิตคาโนลาเนื่องจากภัยแล้ง
- มูลค่าการส่งออกเดือนมีนาคมเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 22 จากค่าเฉลี่ยระยะยาว

เมล็ดถั่วพัลส์ (ถั่วที่มีโปรตีนสูง ไขมันต่ำ เก็บเกี่ยวในรูปเมล็ดแห้ง)

- มูลค่าการส่งออกเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมสูงกว่ามูลค่าการส่งออกในปี 2561 - 2562 แต่ต่ำกว่าระดับค่าเฉลี่ย 5 ปี
- ตัวเลขการส่งออกดังกล่าวสะท้อนถึงผลกระทบด้านการผลผลิตอันเนื่องมาจากภัยแล้ง

FIGURE 3 Key areas for logistics and supply chain surety

การนำเข้าจากต่างประเทศยังคงตัว

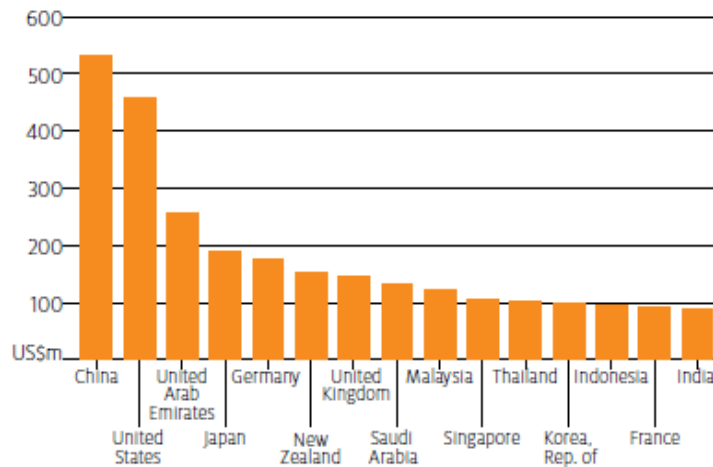
แม้จะมีผลกระทบของ COVID-19 แต่ภาคเกษตรกรรมของออสเตรเลียยังไม่ได้รับผลกระทบจากการขาดปัจจัยการผลิตที่ต้องนำเข้า

ภาคเกษตรกรรม ป่าไม้ และการประมงของออสเตรเลียพึ่งพาการนำเข้าผลิตภัณฑ์ตั้งแต่น้ำมันและก๊าซ เคมีภัณฑ์และปุ๋ย เครื่องจักรและเครื่องมือ จนถึงบริการภาคธุรกิจ สำหรับธุรกิจแปรรูป ปัจจัยหลักที่นำเข้ามักเกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์และองค์ประกอบของปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์นมจากนิวซีแลนด์ สำหรับธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์นม

จีนเป็นประเทศผู้ส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของออสเตรเลีย ตามด้วยสหรัฐอเมริกา ยุโรป และนิวซีแลนด์ ในเดือนมกราคมการส่งออกยังคงอยู่ในระดับคงที่ อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการขนส่งและการทำงานในสถานประกอบการนอกประเทศจีน สถานการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตและเก็บเกี่ยวในฤดูกาลนี้ (รูปที่ 4)

FIGURE 4 Most supplies of imported inputs come from China and the United States, but Asia and Europe are also important

Notes: Includes forestry but not manufactured wood products.
Source: Greenville (2019)

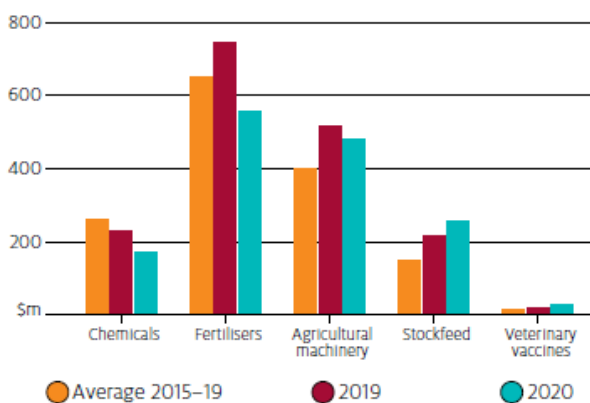
แม้จะมีการหยุดชะงักบ้าง แต่ข้อมูลจากสำนักงานสถิติ (ABS) บ่งชี้ว่า การนำเข้าปัจจัยการผลิตที่สำคัญสู่ภาคเกษตรของออสเตรเลียยังคงเป็นไปตามที่คาดไว้ การนำเข้าระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคมสำหรับสารเคมีและปุ๋ยมีมูลค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี อันเป็นผลมาจากปัญหาภัยแล้งทำให้ความต้องการสารเคมีและปุ๋ยลดลง การที่ราคาปุ๋ยบางประเภทต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ยิ่งทำให้การนำเข้าสุทธิตั้งแต่ต้นปีมีมูลค่าลดลงไปอีก นอกจากนี้ความแห้งแล้งยังส่งผลต่อการเติบโตของมูลค่าการนำเข้าปศุสัตว์ด้วยเช่นกัน (รูปที่ 5)

รายงานอุตสาหกรรมชี้ให้เห็นว่าห่วงโซ่อุปทานสามารถตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา เนื่องจากสภาวะอากาศตามฤดูกาลนั้นปรับตัวดีขึ้น

ความเสี่ยงอันอาจเกิดจากนโยบายปกป้องทางการค้า

ด้วยการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรกว่าร้อยละ 70 และประมาณร้อยละ 50 ของการจ้างงานในภาคเกษตร ออสเตรเลียพึ่งพาสภาพแวดล้อมทางการค้าแบบเปิดมากกว่าประเทศส่วนใหญ่ในโลก

FIGURE 5 Imports of agricultural inputs, January-March 2020

ออสเตรเลียได้รับประโยชน์จากการลดลงของการค้าที่ผิดปกติทั่วโลก และนโยบายการสนับสนุนภายในประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากพันธสัญญาภายใต้ความตกลงว่าด้วยการเกษตรขององค์การการค้าโลก (WTO) พร้อมกับการพิจารณาปรับเงินเข้าเป็นสมาชิก อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาความผิดปกติของราคาสินค้าเกษตรทั่วโลกได้หยุดชะงักลง และมีความเสี่ยงที่นโยบายในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้จากการปกป้องทางการค้าในช่วงการระบาดของ COVID-19 จึงควรระมัดระวังอย่างเต็มที่เพื่อมิให้เกิดขึ้น กลไกความสัมพันธ์ทางการค้าโลกก่อให้เกิดเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทานโลก และช่วยบรรเทาความเสี่ยงตลอดจนลดระดับราคาสินค้าทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ อย่างไรก็ตาม การปกป้องทางการค้าที่ค่อยๆ แทรกซึมเข้ามามีแนวโน้มที่จะทำให้การขาดแคลนอาหารและความผันผวนของราคามีความรุนแรงและยาวนานยิ่งขึ้น

จากข้อมูลของ WTO ณ วันที่ 23 เมษายน 2563 พบว่ามีประเทศและเขตศุลกากรอิสระที่ได้ระงับการส่งออกเป็นจำนวนมากขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากการระบาดของ COVID-19 โดยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 80 ประเทศ ประกอบด้วยสมาชิก WTO จำนวน 46 ประเทศ (หากนับจำนวนสมาชิกสหภาพยุโรป (EU) แยกเป็นรายประเทศจะประกอบกับสมาชิก WTO รวม 72 ประเทศ) และประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิก WTO อีก 8 ประเทศ

สถาบันนโยบายและวิจัยอาหารระหว่างประเทศ (IFPRI) พบว่าร้อยละ 5 ของปริมาณอาหารที่ซื้อขายในโลกได้รับผลกระทบจากการจำกัดการส่งออกในเดือนเมษายน 2563 แต่การนำเข้าอาหารของออสเตรเลียยังไม่ได้รับผลกระทบจากการจำกัดการส่งออกดังกล่าว

รัฐบาลออสเตรเลียและกลุ่มประเทศ G20 ตระหนักถึงความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก และราคาอาหารโลกอันเกิดจากนโยบายปกป้องทางการค้าซึ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นภายหลังการระบาดของ COVID-19 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563 ได้มีการประชุมรัฐมนตรีเกษตรของกลุ่มประเทศ G20 เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงทางอาหาร ผลิตผลทางการเกษตรและปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการค้าไปสู่รูปแบบการพึ่งพาตนเองและการปกป้องทางการค้าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่เป็นอันตรายต่อความก้าวหน้าในตลาดโลก ซึ่งเป็นรูปแบบสภาพแวดล้อมทางการค้าที่ดำเนินมากกว่า 20 ปี

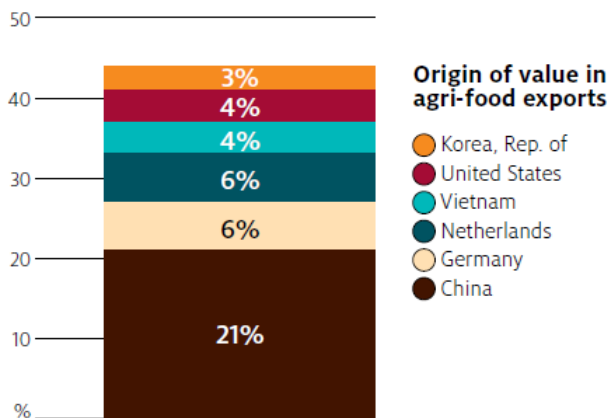
การเพิ่มความหลากหลายของห่วงโซ่คุณค่าช่วยให้การบรรเทาความเสี่ยงเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

การระบาดของไวรัสทำให้เห็นประเด็นต่าง ๆ ของห่วงโซ่อุปทานสำหรับสินค้าและบริการบางประเภทได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือประเทศและธุรกิจภาคต่างๆ ได้พึ่งพาลาดเดียว เส้นทางการส่งออก และ/หรือผู้ผลิตเป็นอย่างมาก

แนวโน้มล่าสุดของการเป็นระบบศูนย์กลางการค้าขายสินค้าเกษตรและอาหารเมื่อเร็วๆ นี้ เป็นแรงขับเคลื่อนของศูนย์กลางดังกล่าว สำหรับช่วงเวลาระหว่างปี 2547 – 2557 เกือบร้อยละ 45 ของการเติบโตใน

ภาคการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิตไปยังประเทศอื่นๆ มีการรวมศูนย์เพียง 6 ประเทศ (รูปที่ 6)

FIGURE 6 Agri-food trading is increasingly centred around hubs

Source: Greenville, Kawasaki and Jouanjean (2019)

การเพิ่มความหลากหลายของห่วงโซ่อุปทานเป็นประเด็นที่มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและการหยุดชะงักของการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งยังไม่เทียบเท่ากับนโยบายปกป้องทางการค้า ห่วงโซ่อุปทานที่มีความหลากหลายซึ่งประกอบด้วยทางเลือกทั้งในประเทศและระหว่างประเทศที่มีมากมายสำหรับการนำเข้าปัจจัยการผลิตและตลาดส่งออก จะช่วยบรรเทาความเสี่ยงและคงความต่อเนื่องของอุปทานในเกือบทุกสถานการณ์ จากการวิเคราะห์ของ OECD เมื่อเร็วๆ นี้ แสดงให้เห็นว่าในบางกรณีความหลากหลายของห่วงโซ่อุปทานทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์และทำเลที่ตั้ง ช่วยกระตุ้นความสามารถในการแข่งขันและการดำเนินงานด้านการตลาด

ท้ายที่สุด การมีฐานที่กว้างที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในเส้นทางการนำเข้าและการส่งออกเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับห่วงโซ่อุปทานที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือพหุภาคีเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าและการผลักดันผ่านวาระการค้าเสรีที่มุ่งเน้นทั้งการนำเข้าและการส่งออก

การฟื้นฟูจะต้องอาศัยความเป็นไปได้หลายประการ

การที่ออสเตรเลียจะฟื้นฟูได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับภาวะตลาดระหว่างประเทศ และวิธีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในภาพรวมคาดการณ์ว่าการค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญจะยังคงไม่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 การผลิตสินค้าอาหารส่วนใหญ่จะยังคงดำเนินต่อไปจนเกือบจะถึงขั้นตอนการส่งมอบให้ผู้บริโภคขั้นสุดท้าย และการเกษตรของออสเตรเลียจะยังคงมีส่วนร่วมในห่วงโซ่คุณค่าระดับโลกทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์หรือการบรรจุและผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของผู้บริโภค

อย่างไรก็ตามการระบาดครั้งนี้อาจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของสถานะทางการค้าในอนาคต รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการซื้อสินค้าของผู้บริโภคไปสู่การซื้อในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น อีกทั้งยังมีความต้องการอาหารหลักที่มีความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีความตระหนักรู้มากขึ้น

เกี่ยวกับความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทาน การเพิ่มขึ้นของระบบการค้าแบบดิจิทัล และความเสี่ยงของการปกป้องทางการค้าที่ค่อยๆ แทรกซึมเข้ามา สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อตลาดหลักในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

การค้าสินค้าเกษตรของออสเตรเลียยังมีโอกาสดีในการฟื้นฟู ภาคเกษตรกรรมและการค้าของออสเตรเลียมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานในการปรับตัว พัฒนา และเติบโต เมื่อเผชิญกับความท้าทายและแรงกดดันจากภายนอก ในขณะที่เดียวกันมีสัญญาณที่แสดงจุดเริ่มต้นที่แข็งแกร่งร่วมกับนโยบายด้านสาธารณสุขและการตอบสนองด้านนโยบายของรัฐบาลที่ดีต่อการระบาดของโรค ทำให้ภาพรวมการค้าสินค้าเกษตรของออสเตรเลียอยู่ในสถานะที่ดีในช่วงของการระบาด และได้รับประโยชน์จากการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของโลกอย่างรวดเร็ว

การเปลี่ยนแปลงที่สืบเนื่องมาจาก COVID-19

การเปลี่ยนแปลงไปสู่การซื้อขายออนไลน์

ความท้าทาย: จำเป็นต้องมีขีดความสามารถในการจัดการการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) นอกจากนี้ ยังต้องมีระบบการกำกับดูแลใหม่ และทางเลือกในการสับเปลี่ยนส่วนแบ่งตลาด ซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับผลิตภัณฑ์เฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่มีมูลค่าสูง

ประเทศที่มีโอกาส: ประเทศที่มีประชากรอยู่ในช่วงวัยรุ่นเป็นจำนวนมาก เช่น อินโดนีเซีย และประเทศที่มีการทำธุรกรรมออนไลน์อย่างแพร่หลาย เช่น จีน

การมีห่วงโซ่อุปทานที่ยืดหยุ่นเป็นกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง

ความท้าทาย: การพัฒนาความหลากหลายในวิถีทางที่สนับสนุนความสัมพันธ์ทางการค้าที่เข้มแข็งแต่จะต้องมั่นใจได้ว่าการผลิตยังคงเป็นไปด้วยความรวดเร็วและทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมการค้าโลก

ประเทศที่มีโอกาส: ออสเตรเลีย และประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายใหญ่อื่นๆ ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการได้เปรียบในการแข่งขัน

การเปลี่ยนแปลงไปสู่การค้าในระบบดิจิทัล

ความท้าทาย: การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ส่งออก รวมถึงระบบการกำกับดูแลที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและสนับสนุนการตอบสนองทางการค้า

ประเทศที่มีโอกาส: ในขั้นต้นมีโอกาสำหรับกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมหลัก และกลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่

การค้าขายกับตลาดที่มีชื่อเสียงเนื่องจากเป็นผู้ผลิตที่เชื่อถือได้

ความท้าทาย: จำเป็นต้องรักษาการผลิตในช่วงวิกฤติ และพัฒนากลยุทธ์เพื่อจัดการกับการผลิตที่ผันแปรในประเทศ

ประเทศที่มีโอกาส: ประเทศที่มีการนำเข้าโดยมีสัดส่วนการบริโภคในภาพรวมที่สูงมาก อาทิ สิงคโปร์ จีน รวมถึงประเทศในแถบแปซิฟิก และตะวันออกกลาง

ข้อกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและความโปร่งใสในการผลิต

ความท้าทาย: จำเป็นต้องเร่งรัดมาตรการที่มีอยู่แล้ว เพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใสของห่วงโซ่อุปทาน

ประเทศที่มีโอกาส: ประเทศที่มีรายได้สูง เช่น ญี่ปุ่น และเกาหลี และประเทศที่กำลังมีการเติบโตของกลุ่มผู้บริโภครายได้ปานกลาง เช่น จีน และ อินโดนีเซีย

การปกป้องทางการค้าที่ค่อยๆ แทรกซึมเข้ามา

ความท้าทาย: จำเป็นจะต้องมีกฎระเบียบในการจัดการกับการปกป้องทางการค้าในรูปแบบต่างๆ และช่วยผ่อนคลายมาตรการสนับสนุนเมื่อผ่านพ้นช่วงวิกฤติไปแล้ว

ประเทศที่มีโอกาส: กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีมาตรการสอดคล้องกับนโยบายการพึ่งพาตนเองทางด้านอาหาร รวมทั้งสหรัฐอเมริกาซึ่งมีการปกป้องทางการค้าเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : Australian agricultural trade and the COVID-19 pandemic จาก ABARES

https://daff.ent.sirsidynix.net.au/client/en_AU/search/asset/1030341/0